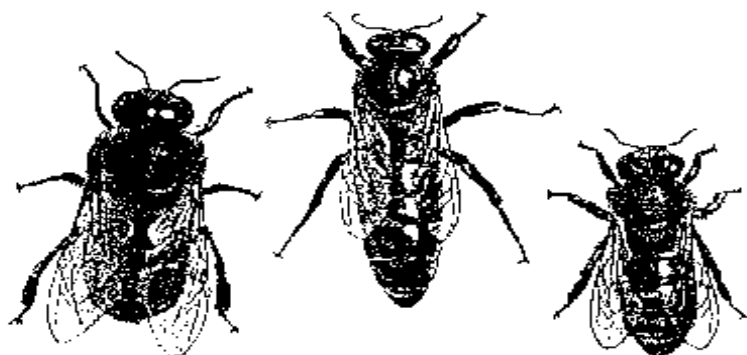

2013

Innehåll

	Sida
WSB aktiviteter	omslagets insida
Ordförande	1
Bättre invintring	2
En ursäkt	3
Vad göra med seg honung	4
Medelskörd	4
Honungslossare	5
Om slungning	6
Bitillsynsverksamheten	6
Att tillverka	7
Det är något i luften som surrar	9
Hinkstöd	10
Mjöd	11
Medlemmar	13
Styrelsen	omslagets insida

Ansvarig utgivare:

Göran Frick Apelvägen 23, 134 37 Gustavsberg

Drottningens färg i år

AKTIVITETER UNDER 2013

Lördag	19	januari	Kl 10-12 snickeri i Lemshaga akademi. 4 lördagar.
Tisdag	5	februari	Nybörjarkurs. Kontakta Per Thunman eller Göran Frick för detaljer.
Söndag	24	februari	Sista dag för att lämna sambeställning av bimaterial till Göran Frick
Söndag	24	mars	Kl 14, Kickoff , Nacka Naturskola vid Velamsund
Tisdag	7	maj	Öppet hus hos Freddy Duwe, bara för oss
Lördag	11	maj	Kl 10, vårmöte vid Velamsund
Söndag	19	maj	Praktisk kurs i hur man gör avläggare vid Lemshaga
Söndag	16	juni	Träna på att hitta, och märka drottningar vid Lemshaga
Söndag	21	juli	Lämna intresseanmälning till Göran Frick för inköp av burkar
Lördag	10	augusti	Kl 10, möte om invintring och varroabehandling i Velamsund.
Söndag	18	Augusti	Lämna intresseanmälan för varroabehandling till Göran Frick eller Per Thunman
Tisdag	22	oktober	Nybörjarkurs. Kontakta Per Thunman eller Göran Frick för detaljer
Lördag	9	november	Kl 10, årsmöte, Kyrkettan, vi bjuder på fika. Anmälan till Göran Frick. Ta med honungsburkar för honungsbedömning och smakprovning

STYRELSE

<u>Ordförande:</u>	Göran Frick	08-570 321 00
<u>e-post:</u>	grnfrick@gmail.com	
<u>Kassör</u>	Jan Molander	08-574 000 25
<u>e-post:</u>	jan.molander@telia.com	
<u>Sekreterare:</u>	Caroline Olsson	070 261 29 18
<u>e-post:</u>		
<u>Övr. ledamöter:</u>	Kristina Svahn	08-716 61 82
<u>e-post:</u>		
	Magnus Betmark	070-822 43 12
<u>e-post:</u>	Magnus.Betmark@akzonobel.com	
<u>Suppleanter:</u>	Anders Karlsson	08-571 625 13
	Andrew Boddy	070-441 09 12
<u>Revisorer:</u>	Kjell Holtare	08-747 11 69
	Gunnar Ericson	08-716 40 29
<u>Suppleant:</u>	Claes Enander	08-571 602 51
<u>Valberedning:</u>	Ingvar Pettersson	08-570 318 31
	Per Thunman	08-718 02 32
<u>Honungsbedömning:</u>	Styrelsen	
<u>Ombud till Sthlms</u>	Göran Frick, Caroline Olsson,	
<u>Läns Biodlare:</u>	Jan Molander,	
<u>Bitillsynsmän utsedda av Länsstyrelsen</u>		
<u>För Värmdö:</u>	Göran Frick	08-570 318 31
Ersättare	Ingvar Pettersson	08-570 321 00
<u>För Nacka:</u>	Hans Samland	08-746 94 75
Ersättare	Göran Frick	08-570 318 31

Kära biodlarvänner

Visst är det underbart att vara biodlare. Inget år är det andra likt. Våren 2012 kom tidigt och redan 29/2 var det full fart i kuporna och sälgen började blomma, men från början av april följde en period med kallt och regnigt väder ända fram till mitten av maj. Sedan blev det fart. 27/5 (mors dag) gick telefonen varm med alla samtal om svärmar. Själv hade jag gjort första avläggaren efter att ha sett svärmceller 26/5 då vi var 22 st. som tittade på hur jag gör sådana under vår aktivitet. Det var nog tur för många hittade svärmceller i sina bikupor och kunde göra avläggare själva utan större problem. Sedan vände vädret igen i månadsskiftet maj/juni och det blev kallt och regn. Under juni/juli växlade vädret rejält, regn och sedan solsken. Varje gång vädret ändrade sig till det bättre ringde det om svärmar. Dessutom gick drottningarnas äggläggning ned och det blev ingen vidare tillväxt av bmassan. Det ledde till att bina inte orkade dra in så mycket nektar. Vid midsommar var det rekordlite honung i kuporna ute på Värmdö. Bina fortsatte vilja svärma ända in i september, så det blev ett riktigt svärmår. Tänk på att svärmar inte är någon bra reklam för biodling om de slår ned på olämpliga ställen. Dessutom förlorar du ju värdefulla bin. Det är bättre att göra en avläggare och sälja!

Oroande är att amerikansk yngelröta rycker närmare. Både öster och norr om Stockholm skedde utbrott under säsongen. Vår förening är nu så stor att vi kan förse alla som vill med avläggare och drottningar från Nacka och/eller Värmdö. Utnyttja det istället för att köpa utifrån och riskera hälsan för dina grannars bin!

Glädjande nog har vi haft många nybörjare som fått bin under denna säsong. Biodling är ”inne” och intresset större än på länge.

Glädjande var också att vi kunde hålla vår utlovade drottningodlingskurs och har nu fler medlemmar som kan den ädla konsten. Har du haft bin minst 3 år tycker jag absolut att du ska prova på att odla drottningar. Ny kurs ordnas under säsongen 2013 om intresse finns.

Låt oss hoppas att 2013 blir ett bättre år.

Göran Frick

Bättre invintring

Det har visat sig att det är gynnsamt för bina med ett större avstånd mellan den undre ramlisten och botten under vintern än under sommaren. Det underlättar ventilationen och döda bin kan inte komma i kontakt med ramarna. Det finns därför bottnar med en lös skiva som är på plats under sommaren men tas bort inför vintern. Jag har i stället tillverkat en sarg med samma innermått som en låda men bara 100-150 mm hög. Jag har dessutom sågat upp ett lite bredare avsnitt i mitten för att underlätta införandet av den ”stekpanna” jag använder för att förånga oxalsyra vid varroabekämpningen.

Efter sluskattningen, men innan matningen, sätter jag sargen på botten och sedan lådan, eller lådorna, ovanpå. Vid vårundersökningen tar jag bort sargen. Om jag glömmer det, vilket har hänt, kommer bina att bygga på de undre ramarna med vildbygge.

Sarg

Sarg under låda

Viktigt är också att ha god isolering i taket speciellt om man har plast över ramarna. Minst 7 cm tycker jag att det skall vara för att inte få kondens på plasten. Det kan annars bildas droppar som rinner ner på ramarna med mögel som följd.

Per Thunman

En ursäkt

Jag borde ge alla nybörjare under året en ursäkt för att jag lockat in dem i biodling. Anledningen är att när jag försöker lära ut den ädla konsten att bli biodlare talar jag alltid om hur bina ska uppföra sig under normala förhållanden. Eller under ideala förhållanden.

Som bekant är det levande material och de kanske inte har läst samma böcker som jag har. Vädret kan också vara ovanligt och göra att deras beteende inte blir som i läroboken.

Det hände 2012!

Inget verkade normalt. Ovanligt många svärmar – och under en lång period. Till och med svärmar från avläggare med nya drottningar i. Dålig honungsskörd – och om det blev någon skörd att slunga var det seg bladhonung eller ljunghonung som inte gick att slunga ut.

Parningen av drottningar var dålig – drottningarna kläcktes men försvann vid parningsflykten. Med mera, med mera.

Varför blev det så här?

Min enda gissning är vädret. Svärmar gjorde det för att det regnade under en period och sedan blev bra väder och sedan började det regna igen. Bina kom i otakt med allt. Det förklarar också den dåliga honungsskörden. När det fanns mycket bin fanns det inte mycket som blommade och när blomningen kom igång fanns det inte mycket bin. Drottningar är känsligare än arbetsbin så om de överraskas av en regnskur när de är ute och flyger kan det hända att de inte klarar att flyga tillbaka till sin ursprungskupa. Därför misslyckades både drottningodlingen och parningen av drottningar i avläggare mer än normalt.

Så. Förlåt mig alla nybörjare, ni har fått en ovanlig start. Nästa år borde bli bättre, och om det inte blir det så har föreningen investerat i fler hjälpmedel om honungen är svårslungad, och ni lärt er bemästra svärmar ”the hard way”.

Göran Frick

Vad göra med seg honung?

Man kan få bladhonung eller ljunghonung sent på hösten, och den är seg och svår att slunga. Nya vaxkakor går lätt sönder i slungan och i de gamla sitter det mesta kvar av honungen även om kör länge och snabbt i slungan. Så vad göra? Det finns fyra alternativ:

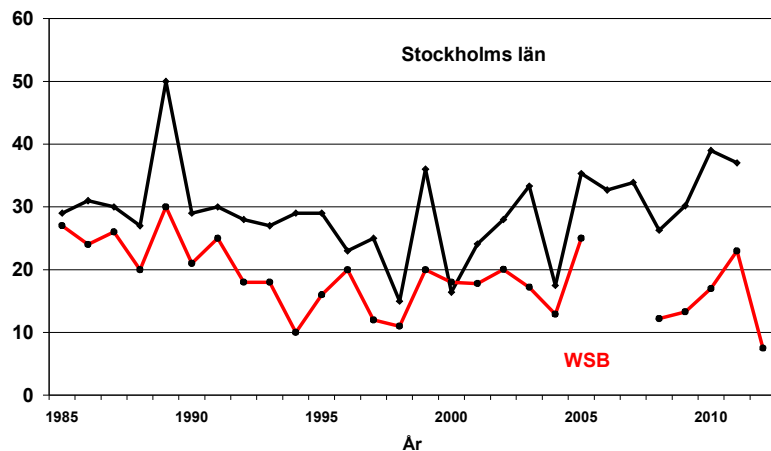
1. Låta det vara och ge ramarna till bina som drivfoder nästa år
2. Låna den vaxpress som föreningen köpt och skära ut vaxet för att sedan pressa ut honungen. Pressen finns hos Jan Molander
3. Låna den stora honungslossaren som finns hos Göran Frick och röra runt inne i cellerna så honungen kommer ut lättare. (Lönar sig bara om man har många ramar med seg honung)
4. Tillverka den lilla honungslossaren som Per Thunman beskriver på annan plats här i årsskriften

Det är nog inte bra att låta bina ha den sega honungen som vinterfoder. Det kan ge dem ”ont i magen” och leda till utsot.

Göran Frick

Medelskörd åren 1985 - 2012

Kg/samhälle

Honungslossare

Det är säkert fler än jag som fått seg honung. Det är förmodligen bladhonung eftersom den saknar ljungens speciella arom. Vissa ramar är lika tunga efter slungningen som före. Ett alternativ är att skära ut vaxet ur ramarna och lägga det i en press. Man räddar honungen men förstör möjligheten att återanvända de utbyggda ramarna.

Av Freddy Duwe lärde jag mig att använda en hårborste med små knoppar på de glesa borsten. Borsten doppas upp och ner i cellerna och den tixotropa honungen låter sig slungas. Borsten kostade ca 40 kr och fungerade bra. För att få en mer ergonomisk hantering sågade jag av handtaget och fäste den på motsatt sida som de grova borsten. De fina stråna klippte jag bort. Jag räddade många ramar med detta enkla redskap.

Per Thunman

Om slungning

Vila som är nybörjare kan få slunga **en gång** hos mig. Nästa säsong får var och en lösa det själva. Antingen köpa en slunga, kostar ca 3 000 kr, eller slunga hos någon annan.

Anledningen är inte att jag är grinig, utan beror på enkel matematik.

Säg att 20 personer är nybörjare år ett och vill slunga hos mig. Om de vill komma tillbaks år två och det då också finns 20 nybörjare det året blir det plötsligen 40 personer som ska slunga hos mig. Det hinner vi inte med helt enkelt tyvärr.

Så ni som vet med er att ni slungat hos mig 2012 eller tidigare får försöka hitta andra lösningar 2013.

Göran Frick

Bitillsynsverksamheten 2011/12

Under perioden har det varit lugnt både i Nacka och Värmdö när det gäller sjukdomar. Som vanligt har några samhällen dött under perioden på grund av utebliven eller ineffektiv varroabehandling under en följd av år.

Amerikans yngelröta rycker närmare och har rapporterats både strax norr och strax väster om oss.

Jag ber därför alla att vara extra uppmärksamma och genast kontakta mig om ni misstänker att något är fel.

Kom ihåg att det kostar er inget att jag kommer om ni ringer mig, men ni får skämmas rejält om jag kommer därför att jag misstänker att ni har problem och det visar sig vara så.

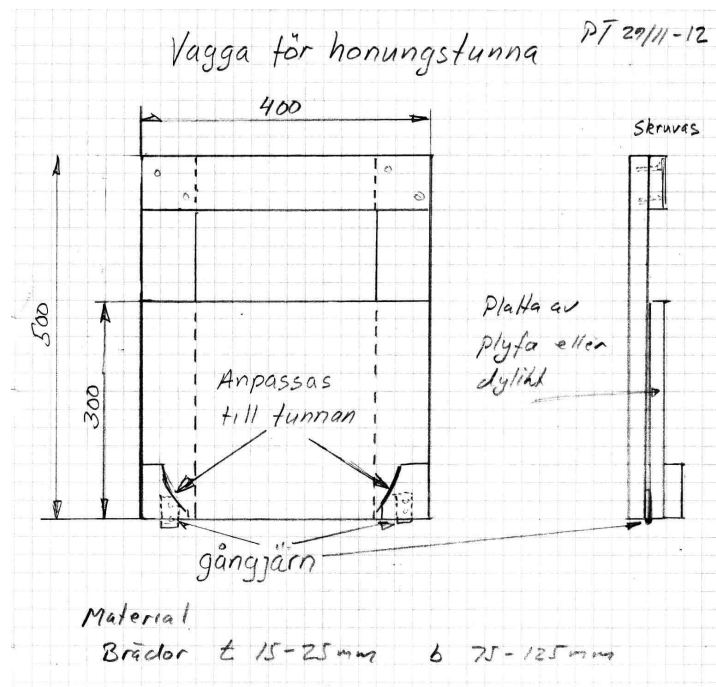
Antalet anmälda svärmar har varit minst 10 st, det har varit ett riktigt svärmår. Några av er har ringt mig om era egna svärmar som ni sett flyga iväg. Det är tråkigt att bina svärmar – ni förlorar både honung och pengar. Ring mig om ni vill veta hur ni ska undvika svärmar! Men ring i början av maj.

Jag uppskattar att det i Värmdö finns ca 80 bigårdar, med ca 250 bisamhällen. I Nacka uppskattar jag att det finns ca 50 bigårdar med ca 150 bisamhällen. Alla, både i Nacka och Värmdö, har varroa och måste behandlas för det på något sätt.

Göran Frick

Vagga för honungstunna

För att tappa upp den sista skvätten honung från tappkärlet är det bra om man kan luta det. Med nedanstående anordning är det säkert och lätt.

Det är något i luften som surrar.

Onsdag eftermiddag och ett intensivt surrande hörs från en hög gran. Jag går och tittar och mycket riktigt, en svärm håller på att slå sig ner. Jag kommer ihåg den klämkäcka frasen från kursboken i biodling. Är drottningen vingklippt är det bara att slå sig ner och njuta av skådespelet.

Svärm i gran

Lång stång, 15 m.

Vilka är det som har rymt?

På med bi-kläderna och börja kontrollera samhällena. I avläggaren är allt som det skall. Inne i det lite stökiga samhället också. Inte en svärmscell så långt ögat når. Dom produktiva små och snälla har inte heller hittat på hyss. Gott om plats för ägg och honung. Jamen då är dom inte våra. Men svärmen sitter i vår gran. Plocka ner? Dags att ringa och konferera med erfarna biodlare i föreningen.

Vi har en plan.

Följande iordningställs: en 15 lång stång (ja 15 meter) med en båtshake i toppen.

Såg, tom kupa med botten och tak, presenning. Vi sågar grenar och trixar tillsammans upp stången i position. Knappt att maken når upp,

får stå på en stor sten, men till slut så. Några distinkta ryck i grenen dom sitter på och en rejäl klump bin i storleken badboll dråsar ner. Och missar lådan. Natten som följer regnar det rejält. När vi går in ser vi en betydligt mindre klump sitta och huttra på grenen.

Dag 2.

Först ser jag ingen svärm, men jodå dom har bara flyttat sig längre ner och närmare stammen. Undrar om dom tänker flytta sig till svärmskupan? Några spejare är ute och kollar in den och under dagen blir dom flera. Bra! Trodde vi....

Dålig stämning i bigården.

Tittar till kuporna några gånger under dagen (tur att jag är ledig!).

Vad konstigt det ser ut. Det hänger ett moln av bin utanför avläggaren och ett till utanför kupan bredvid.

Och så, som på signal, börjar en intensiv inflygning. På med bi-kläderna igen för att kunna komma nära flustret. Då fattar jag vad det är jag ser. Röveri! Proppar igen flustren på alla kupor och ber en bön att avläggaren klarar sig.

Nu eller aldrig.

Nu skall dom ner! Fram med såg och denna gång en lång steg. Vi monterar fast en hink precis under svärmen. Maken i dubbla kläder uppflugnen på några tjocka grenar i höjd med svärmen. Jag har sjukvårdberedskap 1 nere på marken. Vi svettas båda två. Ett, två tre – Skaka! Tjoff ner med svärmen i hinken och på med locket. Det tar 5 sekunder sen är det bin överallt. Älskling knip inte ihop låren ropar jag. Du har bin där...

Är hon inne eller ute?

Hinken med nätlock får stå och ”svalna”. Värst vad dom låter! Under tiden borstar jag rent den modige från bin. Sent på kvällen konstaterar vi att jodå, dom klumpar sig mot hinken. Hon är inne – puh! Nu får dom flytta till egen kupa med en full honungsram som tröst och igenstängt fluster. Vi som bara skulle ha 2 samhällen. Nu har vi (kanske) fyra.

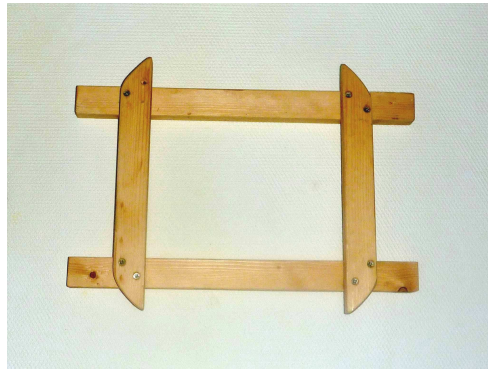
Och har lagt ännu en viktig bi-erfarenhet till erfarenhetsbanken på vägen mot att kunna kalla sig biodlare så småningom.

Monica Basu

Hinkstöd

När man har silat honungen från slungan till en hink och skall tömma den i den stora honungstunnan tar det en stund. För att slippa hålla i hinken hela tiden har jag tillverkat ett stöd som håller hinken. Det finns anordningar av metall att köpa men man kan lätt skruva ihop detta stöd av spillbitar. Måtten anpassas efter storleken på den honungstunna man har.

Per Thunman

Mjöd

Mjöd är en alkoholhaltig dryck som framställs av honung som får jäsa. Det var tidigare olagligt att själv tillverka mjöd men i den nya lagen är det OK.

Följande är hämtat från Wikipedia.

Det var inte bara vikingar som drack mjöd i äldre tider. Det äldsta spåret av en jäst dryck innehållande honung är från Kina ca 7000 f.Kr. och den äldsta text där mjöd omnämns är Rigveda från Indien 1700–1100 f.Kr. Mjöd har funnits i nästan alla forna kulturer. Mesopotanier, egyptier, greker, romare, och mayaindianer hade alla någon form av mjöd och nästan alltid ansågs det vara gudarnas dryck.

Det äldsta arkeologiska fyndet i Norden är ett kärl från bronsåldern som påträffats i Danmark vari det finns rester av jäst dryck beredd på bland annat lingon och honung. Dessa rester har tolkats som någon form av mjöd. Mjödet tros ha varit en dyr högprestigedryck som främst konsumerades vid högtider eller användes som gåva för att säkra allianser.

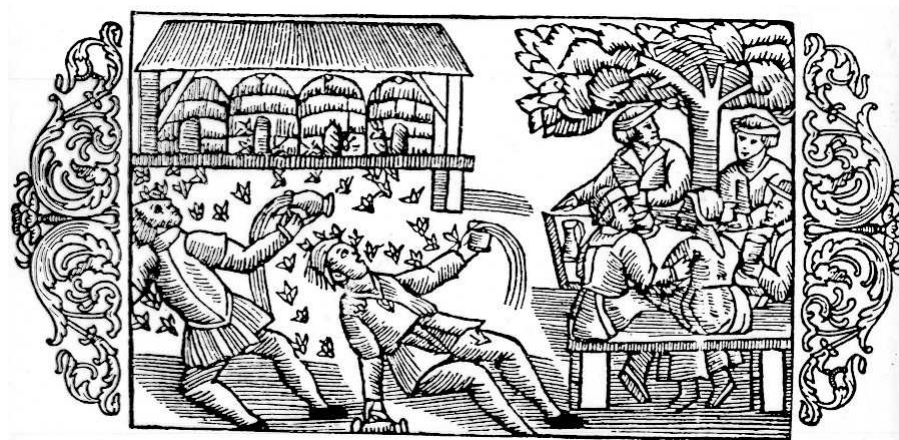
Det finns inga recept på mjöd bevarade från vikingatiden. De äldsta recepten på mjöd härstammar från 1400- och 1500-talen, vilket också är den epok där mjödtillverkning och mjöddryckesvanor är bäst dokumenterade. Mjöd var till exempel ett vanligt förekommande inslag vid Gustav Vasas hov.

Efter 1500-talet blev mjöd betydligt ovanligare, vilket tros bero på en rad faktorer. Biodling skall ha blivit mindre omfattande, dels på grund av att socker blev billigare, dels på grund av att kyrkan ej längre hade samma behov av vax, och också på grund av att importerat vin hade börjat ersätta mjödet.

Ett sätt att nyttja den honung som finns i avtäckningsvaxet är att tillsätta lite vatten och värma det i en gryta tills vaxet smälter. Låt grytan kallna långsamt genom att linda in den i filter. Låt stå över natten. Nästa dag flyter en vaxkaka i ett honungshaltigt vatten. Sila blandningen och mät densiteten men en areometer.. Ett bra mjöd bör ha densiteten 1,08 som start. Addera honung eller vatten för att uppnå det. Värm upp blandningen och skumma av det som eventuellt flyter upp. Låt svalna till ca 30 grader och tillsätt sedan vinjäst, som gärna har fått starta i en förkultur med närsalt, och tappa upp i en dunk med jäsrör. Man kan också tillsätta olika kryddor. Bra beskrivningar finns där man köper

vinjäst. En bra affär finns på Hökens gata 8 på Söder. Man kan också köpa via nätet hos <http://shop.humle.se>. Låt sedan blandningen stå i rumstemperatur tills det slutar att bubbla i jäsröret. Det finns då en bottensats på botten. Med en hävert tappar man av det mesta av vätskan till ett nytt kärl där det kan stå ytterligare några veckor innan man tappar upp det på flaskor. Den som vill lära sig mer om mjöd och honungsvin har en uppsjö av artiklar på nätet. Det är bara att sätta sig och Googla.

Per Thunman

Så här kan det gå om man dricker mjöd innan man sköter bina!

Mjödbussen

För den som inte vill göra det själv finns det ett annat alternativ. <http://www.mjodhamnen.se/> erbjuder sig att göra mjöd av din honung. Hur det går till kan ni läsa om på deras hemsida.

Men jag misstänker att de vill ha minst 300 kg honung att jobba med för att köra ut bussen. Vi kan ju alltid försöka gå ihop några stycken om intresse finns!

På mjödhamnens hemsida kan man också läsa om hur de upplevt de olika ställen de besökt och vilka aktiviteter som funnits runt deras besök.

Göran Frick